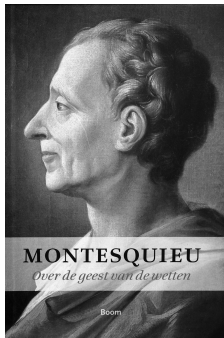

Vrienden van HOVO Utrecht sluiten viering 2° lustrum af.

Ieder jaar organiseert het Vriendenbestuur een symposium met "Vrienden Onder Elkaar" om allen te bedanken voor hun betrokkenheid bij HOVO Utrecht. Dit keer was het tegelijk de afsluiting van een succesvol Lustrumjaar, waarin eerder al een excursie naar museumpark Hombroich (Duitsland) werd georganiseerd.

85 Vrienden waren te gast in de Hans Bartelds zaal van Fortis ASR in het voormalige AMEV huis te Rijnsweerd.

De middag stond in het teken van de recent verschenen vertaling van "De L'Esprit des Lois", 'Over de Geest van de Wetten' van Montesquieu.

Prof. dr. Willem Witteveen van de Universiteit van Tilburg en prof. mr. Roel de Lange van de Erasmus Universiteit te Rotterdam waren de sprekers van die middag.

Montesquieu, grootgrondbezitter, wijnbouwer, president van het Parlement van Bordeaux en lid van de Académie Française behoorde tot de elite van het Ancien Régime.

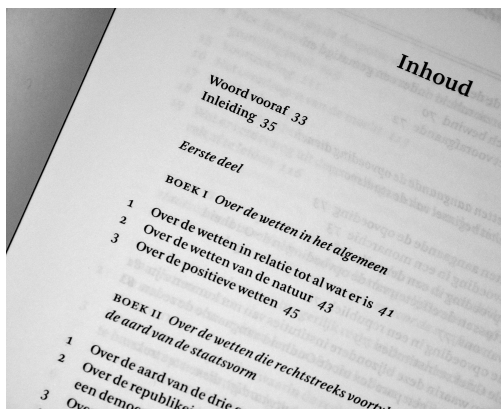
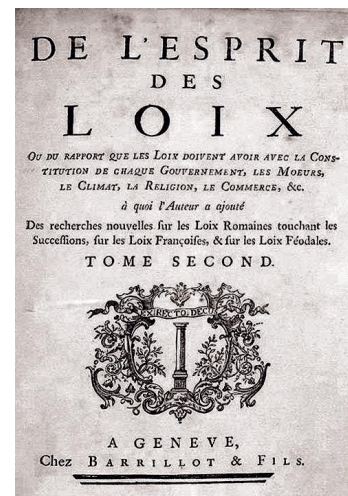
Toen Montesquieu in 1748 zijn hoofdwerk 'De l'Esprit des Lois' publiceerde, een boek waaraan hij 25 jaar had gewerkt, was hij van mening dat hij een geheel nieuw type verhandeling had voortgebracht, een boek zonder precedent. Een boek, dat alle factoren onderzoekt die relevant zijn voor de wetgeving in vier verschillende soorten sociale systemen, is inderdaad zonder precedent. De wet is weliswaar het voortbrengsel van de menselijke rede, erkent Montesquieu, maar de wetten dienen zo nauwkeurig te zijn afgestemd op het volk waarvoor ze zijn gemaakt, dat het wel buitengewoon toevallig zou zijn als de wetten van het ene land ook voor een ander land geschikt waren.

De wetten dienen te passen bij de aard en de grondslag van het bestuur zoals dat is ingesteld of zoals men het wil gaan instellen. Ze dienen te passen bij de fysieke omstandigheden van het land; bij het klimaat, dat guur, warm of gematigd kan zijn; bij de bodemgesteldheid, de ligging, de grootte; bij het soort leven dat het volk leidt, of het landbouwers zijn, jagers of herders; ze dienen te passen bij de mate van vrijheid die het staatsbestel kan verdragen; bij de religie van de bewoners, bij hun voorkeuren, hun welstand, hun aantal, hun handelspraktijken, hun zeden en gewoonten.

Ten slotte dienen ze ook onderling bij elkaar te passen; bij hun oorsprong, bij het doel van de wetgever, bij de orde van de dingen waarop ze berusten.

Al deze betrekkingen bij elkaar vormen datgene wat ik (Montesquieu) de 'GEEST VAN DE WETTEN' noem.

Om wetten te maken die werkelijk geschikt zijn voor een volk en een land, zo is de gedachte,

moet de wetgever rekening houden met deze verwarrende veelheid van factoren die van invloed zijn op de sociale werking van de wetten, die er bij elkaar genomen de 'geest' van uitmaken (het Franse woord 'esprit' betekent ook: leven, het gaat dus om het levende recht). De verstandige wetgever plaatst zich onder het régime van vele buitenjuridische wetmatigheden die in de wetgeving van een land verwerkt dienen te worden.

Aan het eind van de middag werden de vier exemplaren van het boek van Montesquieu, die uitgeverij Boom te Amsterdam ter beschikking had gesteld, onder de aanwezigen verloot.

Al met al een waardevolle en leerzame afsluiting van het lustrum jaar 2007.